

Rozbor programu „COVID - NÁJEMNÉ“, připravovaného Ministerstvem průmyslu a obchodu

I. Úvod

MPO vyhlásilo záměr pomoci podnikatelům dotováním části jejich komerčních nájmu. MPO ve svém textu tvrdí, že *podporu na základě Programu mohou získat všichni nájemci, je-li účelem nájmu provozování maloobchodní a související podnikatelské činnosti, kterým bylo znemožněno nebo podstatně ztíženo provozování podnikatelské činnosti v důsledku omezení plynoucího z mimořádného opatření při COVID-19 (viz: MPO - Záměr k připravovanému Programu Ministerstva průmyslu a obchodu „COVID - NÁJEMNÉ“)*. **Proti tomu zavádějícímu tvrzení se musíme důrazně ohradit, protože, jak doložíme v dalších částech textu, dotace je výběrová a účelově připravená především pro jeden segment podnikání.**

Podnikatelské odbory by s radostí přijaly i jen částečnou podporu malých firem a živností a jejich záchranu před krachem. Zatím stát nedělá pro malé české podnikání nic, nebo skoro nic. Také k této aktivitě MPO se Podnikatelské odbory staví kriticky. Program COVID – NÁJEMNÉ se tváří, jako by měl pomoci malým firmám a živnostníkům, ale **ve skutečnosti jsou dotace na nájmy skrytě připravovány pro nadnárodní firmy, pro kapitálově silné majitele obchodních center a pro obchodní řetězce**. To považujeme za nepřijatelné a důrazně proti takovému skrytému jednání protestujeme.

Samotný fakt, že MPO chce dotovat jen nájmy, je jasným signálem, že jde o podporu pronajímatelů, nikoli primárně nájemců. Vysvětlili jsme MPO, že malí podnikatelé nerozlišují peníze na nájem, na leasing, na energie, poplatky, nákupy atd. Malí podnikatelé buď mají peníze, pak přežijí, nebo jim stát zavřel „krám“ a teď je nechá bez podpory zkrachovat. Dotovat nájmy je nezachrání, ale pomůže to pronajímatelům. Těm největším.

II. Rozbor programu a interpretace podmínek

Podmínky, které nás vedou k závěru, že MPO připravuje dotační program COVID – NÁJEMNÉ pro obchodní centra a velké firmy jsou tyto:

1. jedná se o dotace, tedy výběrovou podporu
2. horní hranice podpory je až 20 milionů na jednoho nájemce
3. dotace bude vyplacena na účet pronajímatele
4. možnost hromadných žádostí pronajímatelů za své nájemce
5. pronajímatel musí poskytnout nájemci slevu ve výši 30 % z výše nájmu
6. podpora svazů, konkrétně Svazu průmyslu a tzv. Asociace obchodních center

Každá z těchto podmínek posuzována samostatně by mohla být považována za racionální a neškodnou. Jejich kombinace, společně s vědomím toho, že program s MPO připravovali Svaz průmyslu a Asociace

obchodních center (dle sdělení ministra Havlíčka v médiích), jsou jasnou indicií, že program je skrytě připraven pro obchodní centra a podobné velké, kapitálově silné organizace.

Jednotlivé podmínky program C-N chápeme a interpretujeme takto:

1. **Vytýkáme MPO, že vypisuje dotační program**, místo aby stát sáhl do státní pokladny a pomohl malým českým firmám a živnostem konkrétní finanční částkou – transparentně a rychle.

Dotace jsou jako finanční nástroj vždy málo čitelné, jejich přidělování je netransparentní a především, na jejich přidělení není právní nárok. O tom, komu budou dotace přiděleny tak rozhodují vybraní hodnotitelé, a především státní úředníci.

Vyplňování dotačních žádostí není jednoduché a skýtá možnost drobných chyb, kvůli kterým pak mohou být žadatelé „oprávněně“ účelově vyřazeni. Představa, jak jednotlivé kadeřnice, kosmetičky či malí hospodští soutěží o dotace s obchodními centry či a jejich právními týmy je opravdu bizarní. Položme si řečnickou otázku: Kdo se snáz zhostí administrativy kolem dotací, malá firma o pěti zaměstnancích, nebo nadnárodní společnost s právníckými a ekonomickými týmy?

2. **Horní hranice podpory 20 milionů na nájemné za tři měsíce (duben – červen) znamená, že nájemné by za tyto tři měsíce muselo činit až 40 milionů korun** (podpora je ve výši 50 % nájemného). Tak vysoké částky, a dokonce i částky desetkrát nižší, mohou inkasovat nebo platit jen opravdu velké firmy.

Alokovaná částka má podle MPO být asi 4 až 5 miliard Kč. Umožní-li MPO využít dotace skutečně velkým firmám, a horní hranice podpory tomu nasvědčuje, pak **tuto alokovanou částku vyčerpá jen několik set obchodních center či obchodních řetězců.** Je více než pravděpodobné, že na malé podnikatele se nedostane.

V souvislosti s horní hranicí podpory se také musíme pozastavit nad tím, že **MPO uvádí jako odhadovaný počet žádostí** a dopad na rozpočet (dle informací od svazů) **200 tis. žadatelů na 4 mld. Kč** za kofinancování nájmu za měsíce duben až červen. Tento výrok musíme považovat za snahu uchlácholit podnikatelskou veřejnost a zastříť pravý účel a pravé příjemce podpory. Je to signál, že se MPO pokouší zastříť skutečný pravděpodobný počet žadatelů, a tedy jejich velikost. Pokud jen prostě vydělíme 4 mld. dvěma sty tisíci žadatelů a vynásobíme to dvěma (podpora je 50 % z nájemného), vyjde nám průměrný měsíční nájem jednoho žadatele asi 13 000 Kč. Srovnáme-li tento průměrný(!) nájem s horní hranicí podpory (20 milionů Kč), dojde nám, že tady něco nehraje.

3. Podmínku, že **dotace bude vyplacena na účet pronajímatele**, bychom přijali a podpořili, pokud by netvořila s dalšími podmínkami (dotace, výše podpory, hromadné žádosti) celek, který hraje jen pro velké firmy.

Každý jednotlivý nájemce, živnostník či malá firma, musí podávat žádost sám za sebe, ale peníze mají být proplaceny pronajímateli. MPO tím prý chce zabránit zneužití prostředků nájemcem. Zdá se, že

MPO považuje nájemce za méně zodpovědné a méně poctivé, protože o zneužití prostředků pronajímatelem neuvažuje. Zatímco pronajímatel takto dostane nejméně 70 % svých pohledávek (50 % stát + 20 % nájemce), nájemce v potížích, do kterých jej dostal stát, nemá možnost na další náklady, jako jsou mzdy, poplatky státu, odvody z mezd, leasingy, platby za energie, odpady atd. atd. Možná pronajímatel přijme peníze od státu a pak dá podnikateli výpověď, protože je přece v potížích.

Podmínka vyplácení dotační podpory přímo pronajímateli je podmínka, která vyhovuje právě těm velkým, jako jsou obchodní centra apod.

4. **Možnost hromadných žádostí pronajímatelů za nájemce** je další zcela jasná indicie, komu je program určen.

Hromadné žádosti může sice podávat pronajímatel už od dvou nájemců výše. Představa, že majitel domku, který má v suterénu v nájmu v jedné místnosti kadeřnici a v druhé tatéra, bude za ně podávat „hromadnou“ dotační žádost, je směšná. Zájem o podání hromadné žádosti budou mít jen velcí pronajímatelé, kteří inkasují měsíčně za nájmy miliony korun a více. Těm se to vyplatí. A to jsou obchodní centra.

5. **Pronajímatel musí poskytnout nájemci slevu** ve výši 30 % z výše nájmu

Podmínit podporu jednoho podnikatele tím, že druhý podnikatel sníží cenu, je nehorázné zasahování do podnikatelských vztahů do svobody podnikání. Jakou má asi logiku, jednomu pomoci a druhého poškodit?

Malí pronajímatelé jsou často občané, kteří z pronájmů platí hypotéku nebo je to jejich jediný příjem, takové lidi postavit před vyděračské dilema, kdy oni sami mají přijít o část výdělku, aby někomu jinému pomohli k penězům? To je nestravitelné.

Jediní, komu tato podmínka může vyhovovat, jsou velké, kapitálově silné firmy, které navíc ani zdaleka nepřišly v krizi o všechny příjmy – obchodní centra, obchodní řetězce a korporace.

6. **Podpora „svazů“ programu COVID – NÁJEMNÉ** je jasným signálem, kam peníze potečou, což nás také vede k odmítnutí této verze programu.

Ministr Karel Havlíček v médiích a ministerští úředníci při jednáních otevřeně hovořili o tom, že **na programu spolupracovali se Svazem průmyslu a s Asociací obchodních center**. Co to pro malé firmy a živnostníky znamená? Nic dobrého.

Svaz průmyslu podporuje podnikání jen těch největších firem a korporací. To je oprávněné a nelze tomu nic vytknout. Ovšem Svaz průmyslu se nestaví jen za své členy, za velké firmy, ale staví se také proti malým podnikatelům, a to už mu vytknout musíme. Svaz průmyslu není oprávněn hodnotit něco,

co nezná, a dokonce pomáhat státu prosazovat zhoršování podmínek malého podnikání. Tak se stavěl SP k EET i ke kontrolním hlášením a před několika dny dokonce pronesl předseda Hanák nehorázný výrok, že malí podnikatelé už dostali od státu dost, tak co chtějí! Vliv SP na program COVID – NÁJEMNÉ je tedy zřejmý. Nejde jen o to, aby mohli velcí pronajímatelé obdržet podporu, jde i o to, aby ji nedostali ti malí nájemci.

Druhou organizací, která se podílela na přípravě COVID – NÁJEMNÉ je podle ministra Havlíčka a MPO **Asociace obchodních center**. Taková organizace v ČR není zaregistrována, a tedy právně neexistuje. Podle uvedeného jména předsedy českého výboru by se mohlo jednat o International Council of Shopping Centers, což je obří americká lobbystická organizace, která ve světě zastupuje zájmy obchodních center. Jejími členy jsou nadnárodní řetězce a zahraniční korporace.

III. Dvě otázky

Možná by bylo dobré odpovědět na dvě otázky:

Proč skrývá MPO svůj záměr podpořit obchodní centra a nadnárodní korporace?

Je podpora velkých pronajímatelů žádoucí a je to pomoc české ekonomice, českému podnikání?

Nejprve k tomu, **proč chce MPO podpořit obchodní centra a nadnárodní korporace skrytě, netransparentně**. Myslíme si, že je to proto, že je v současné situaci pro vládu společensky i politicky neúnosné veřejně podpořit obří, kapitálově silné většinou zahraniční firmy. To zjevně není pomoc chudým a slabým a asi by to nepřijali ani skalní voliči vládních stran.

A nyní k tomu, **proč jsou Podnikatelské odbory přesvědčeny, že obchodní centra a velké korporace nemají být příjemci takové podpory od státu:**

Zaprvé proto, že jde o kapitálově silné společnosti, které vytváří obrovské zisky a které bez potíží získají podporu bank a výhodné půjčky.

Zadruhé, stát velkým firmám poskytne až 900 miliard korun, jako ručení za úvěry. Srovnajme to se současnou praxí, kdy banky odmítají v programech COVID – půjčky půjčovat např. malým restauracím, které jsou už třetí měsíc z rozhodnutí vlády zavřené. A proč jim odmítají půjčit? Protože mají zavřeno a banky tvrdí, že nemají jistotu, že budou moci splácet.

Zatřetí, obchodní centra nepotřebují finanční podporu, protože jejich provoz nebyl uzavřen. Všichni jsme viděli, že mnoho provozoven v obchodních centrech bylo otevřených, všechny potraviny, lékárny, pošty, optiky atd. Srovnajme to se situací malých firem a živností, kdy všechny restaurace, kavárny, kadeřnictví, kosmetiky či masáže měly zcela zavřeno. To jsou ti, kdo potřebují pomoc státu. A pokud jsou nájemci obchodní center, pak i obchodní centra dostanou své nájemy.

Začtvrté, zahraniční korporace vyvádějí každý rok stamiliardy korun do svých mateřských zemí, tedy jejich podpora je pak podporou jiných ekonomik, než té české.

IV. Závěr

V textu jsme prokázali, že **kombinace šesti výše popsaných podmínek vede k závěru, že program COVID – NÁJEMNÉ není připraven pro 200 000 malých firem a živnostníků**. Považujeme za flagrantní porušení společenské smlouvy mezi vládou a občany, když vláda neprezentuje své záměry rovně a transparentně, když skrývá skutečný záměr. Program COVID – NÁJEMNÉ se tváří jinak, než jakým ve skutečnosti je.

Podnikatelské odbory tvrdí, že **český stát musí podporovat především české podnikání**. To je takové podnikání, které je ku prospěchu této zemi, jehož veškeré aktivity, a především výnosy a zisky zůstávají u nás doma. Zatímco **malé a střední firmy a živnostníci každou tisícikorunu znovu utratí tady u nás, u velkých zahraničních firem si můžeme být jisti, že z každé tisícovky podstatnou část odvedou do zahraničí**. Znamená to, že malé podnikání podporuje a živí ekonomiku této země, a velké zahraniční korporace tuto zemi vyčerpávají. Kdo si tedy zaslouží podporu státu, je snad zřejmé.

Z výše uvedených důvodů Podnikatelské odbory odmítají program COVID – NÁJEMNÉ.

V Praze dne 10. 5. 2020

Za Podnikatelské odbory:

Radomil Bábek, předseda výboru